

BARNES LEK OG LEK - KOMPETANSE

Vi i Weidemannsveien barnehage legger vekt på lek som en aktivitet på lik linje med andre tilrettelagte og pedagogiske aktiviteter. Leiken blir tilgodesett med tid og får sine rammer slik at ungene skal kunne oppmuntres og oppøves til å leke.

Hvorfor mener vi leiken er så viktig i seg selv.

Gjennom leken fremmes barnets utvikling på alle områder: intellektuelt, språklig, fysisk, sosialt og emosjonelt. I leken utvikler og styrker barnet sin identitet og selvfølelse. Leken skal ha gode vilkår og det stiller krav til praktisk tilrettelegging. I tillegg er lek en aktivitet som velges av barnet selv og som har en egen verdi for dem.

De voksne har ansvar for barn som ikke mestrer leken eller ikke klarer å få innpass i andres lek. Disse barna kan miste den sosiale og kommunikative øvelsen, som lek med andre barn gir.

I samspill og i lek med andre, får barn erfaringer som også er helt sentrale for deres utvikling av sosial kompetanse. I samspill og i lek vil barn utvikle evnen til å "lese" den sosiale situasjonen og, ved hjelp av de voksne, regulere sin egen atferd etter denne.

SOSIAL KOMPETANSE – dannelse innenfor den demokratiske prosess.

Det å være i besittelse av sosial kompetanse er en nødvendighet for demokratisk medleving og medspill. Sosial kompetanse er også vektlagt i offentlige dokumenter som st.meld. 48 og Rammeplanen for Barnehager, 2006/11.

Hva er sosial kompetanse?

Sosial kompetanse kan defineres som de kunnskaper, ferdigheter, holdninger og den motivasjon mennesker trenger for å mestre de miljøene de oppholder seg i, eller som de trolig kommer til å ta kontakt med, samtidig som de trives og kan opprettholde et positivt selvbilde. Det kreves ferdigheter i å tolke og forstå de ulike situasjonene og være i stand til å vurdere hvilke sosiale ferdigheter som er passende, og når de skal brukes. Samtidig skal individet ha selvkontroll nok til å handle i tråd med denne vurderingen (Garbarino – 1995)

Hvorfor er det nødvendig å jobbe med sosial kompetanse?

Utviklingen av sosiale ferdigheter ble tidligere betraktet som naturlige prosesser som utvikler seg fritt i samspill med andre. Nyere forskning innenfor områdene atferdsvansker og sosial læring viser at det er nødvendig å ha et mer aktivt forhold til barns sosiale samspill. Vi vet at barn med såkalte samhandlingsvansker gradvis vil få færre venner og ofte vil oppleve å bli avvist av barn så vel som voksne.

Kjærlighet, respekt og tilhørighet er viktige komponenter i den gode barndom. Barn har krav på tett voksenkontakt for å lære seg sosiale ferdigheter og positive samhandlingsmønstre slik at de får tro, mot og krefter til å leve gode liv, mestrer å ta vare på seg selv og andre.

Fordi barn oftere er i samspill med andre barn enn med voksne, blir det vesentlig å skape et positivt klima i gruppen, der anerkjennelse og sympati preger samspillet. Vi voksne må være forbilder og fremme et inkluderende fellesskap.

INKLUDERENDE FELLESSKAP MED Plass TIL DET ENKELTE BARN

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

(Barnehageloven § 1 Formål, 3. ledd)

BARNs MEDVIRKNING – også en demokratisk prosess.

Norge har gitt sin tilslutning til FN's barnekonvensjon, og den ble inkorporert i norsk lovgivning i 2003. Da barnehageloven ble revidert av Stortinget i 2005, kom det inn en ny bestemmelse som er gjort gjeldende fra 1. januar 2006. Den er formulert slik:

§ 3 i Lov om Barnehager - Barns rett til medvirkning.

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Barns medvirkning kan sees på som et nybrottsarbeid og et paradigmeskifte i norsk barnehagetenkning. Det blir derfor viktig å bruke tid på å utvikle tenkning om hvordan denne retten skal forstås i barnehagesammenheng. Parallelt må det reflekteres over metoder og praktiske tiltak for å oppfylle bestemmelsene. Bare gjennom refleksjon og diskusjon kan det skapes en solid kunnskapsbasis og nyansert forståelse, som etter hvert omsettes i en praksis tilpasset den lokale barnehagekonteksten.

Vi i Weidemannsveien Barnehage jobber med de store spørsmålene og har tatt steget inn i dette ukjente område som medvirkning er for oss.

Hva er medvirkning kontra medbestemmelse?

Hva med den voksnes rolle og makt?

Hvordan kan barn få større innflytelse og medvirkning?

Hva med de yngste barna og deres medvirkning?

Hvordan kan vi forstå barn uten verbalspråk i deres behov for medvirkning?

Barnehagen må ta utgangspunkt i barns egne uttrykksmåter. Personalet må lytte og prøve å tolke deres kroppsspråk og være observante i forhold til deres handlinger, estetiske uttrykk og etter hvert også deres verbale språk.

Barnehagen må gi rom for ulike barns ulike perspektiv og vise respekt for deres intensjoner og opplevelsesverden. Barns rett til ytringsfrihet skal

ivaretas, og deres medvirkning må integreres i arbeidet med barnehagens innholds-områder. Å ta barns medvirkning på alvor forutsetter god kommunikasjon mellom barna og personalet, og mellom personalet og foreldrene.